An Ghaeilge sa tSraith Shóisearach
Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe

Eanáir- 2019

NCCA
An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta
National Council for Curriculum and Assessment

Iontráil Teideal Anseo

Iontráil Dáta Anseo

An Clár Ábhar

An Réamhrá **4**

Measúnuithe Rangbhunaithe: Eolas Ginearálta 5

An leibhéal gnóthachtála i Measúnuithe Rangbhunaithe a chinneadh 5

Neamhspleáchas na scoile i leith an scoláire a ullmhú do na Measúnuithe Rangbhunaithe 8

An chaoi a dtacaíonn an scoil leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích 8

Cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh 9

Measúnuithe Rangbhunaithe sa Ghaeilge 10

An Tasc Measúnaithe 11

Measúnú Rangbhunaithe 1: Punann teanga 11

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích: 12

Punann teanga 12

Ag ullmhú 13

An Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích 14

Punann teanga: Comhairle don scoláire 15

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh 16

Measúnú Rangbhunaithe 2: Tasc Cumarsáideach 18

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích: Tasc Cumarsáideach 19

Ag ullmhú 19

An Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích 21

Measúnú Rangbhunaithe: Comhairle don scoláire 23

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh 24

Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair 25

Torthaí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a Thaifeadadh agus a Thuairisciú 27

Aguisín A: Punann Teanga: Teimpléad do Nóta Machnamhach an scoláire 30

Aguisín B: Tasc Cumarsáideach: Teimpléad do nóta machnamhach an scoláire 31

Aguisín C: Tacaíocht do bhreithiúnas an mhúinteora: Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair 32

Aguisín D: Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair: Tuarascáil an Éascaitheora 36

An Réamhrá

Sa cháipéis seo, An Ghaeilge sa tSraith Shóisearach (Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge, T1): Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe, leagtar amach:

- eolas ginearálta faoi na Measúnuithe Rangbhunaithe
- sonraí faoi chineál agus faoi raon feidhme an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ar a bhfuil cur síos i sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)
- na Gnéithe Cáilíochta a úsáidtear chun cur síos a dhéanamh ar an leibhéal gnóthachtála i ngach Measúnú Rangbhunaithe
- treoirlínte don scoil, don mhúinteoir agus don scoláire maidir leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích
- sonraí faoin Tasc Measúnaithe sa Ghaeilge agus faoin gcaoi a dtacaíonn an scoil lena chur i gcrích.

Ba chóir na treoirlínte seo a úsáid leis an tsonraíocht churaclaim do Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1) agus leis an ábhar tacaíochta atá ar líne don mheasúnú ar shuíomh CNCM don tsraith shóisearach, ina bhfuil tuilleadh sonraí faoin bpróiseas athbhreithnithe ar fhoghlaim agus ar mheasúnú ábhair agus faoi ghnéithe eile den mheasúnú don tsraith shóisearach a leagtar amach sna treoirlínte seo.

Is féidir teacht ar an gcáipéisíocht ar fad ar https://curriculumonline.ie/Junior-cycle/Junior-Cycle-Subjects/Gaeilge?lang=ga-ie Tugtar breac-chuntas ar an measúnú don tsraith shóisearach sa Chreat don tSraith Shóisearach, 2015, atá ar fáil ar https://www.education.ie/ga/Foilseacháin/Tuarascálacha-Beartais/Creat-don-tSraith-Shoisearach-2015.pdf.

Measúnuithe Rangbhunaithe: Eolas Ginearálta

Is é an chaoi is fearr le cur síos a dhéanamh ar Mheasúnuithe Rangbhunaithe ná an tráth a ndéanann an múinteoir measúnú ar an scoláire leis an tasc sonrach nó na tascanna sonracha a leagtar amach sa tsonraíocht ábhair. Cuirtear i gcrích iad sa tréimhse a thugtar don Ghaeilge, .i. 240 uair an chloig ar a laghad. Leagtar amach sna treoirlínte seo na Measúnuithe Rangbhunaithe agus na Gnéithe Cáilíochta, a thacaíonn le breithiúnas an mhúinteora.

Cé go bhfuil an measúnú cosúil leis an measúnú leanúnach a tharlaíonn gach lá sa rang, i gcás na Measúnuithe Rangbhunaithe taifeadtar breithiúnas an mhúinteora ar mhaithe le hAthbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, agus úsáidtear é i dtuairisciú na scoile do thuismitheoirí agus don scoláire. Ullmhaíonn an scoláire do na Measúnuithe Rangbhunaithe le linn tréimhsí ar leith sa dara agus sa tríú bliain. Ní chuirtear torthaí a bhaintear amach i dtionscadail eile, in obair baile, ná i dtrialacha a dhéanann an scoláire le linn dó a ghnáthobair ranga a dhéanamh san áireamh le tuairisceoir a bhronnadh mar chuid den Mheasúnú Rangbhunaithe.

An leibhéal gnóthachtála i Measúnuithe Rangbhunaithe a chinneadh

Is ann do cheithre thuairisceoir leibhéil gnóthachtála do gach Measúnú Rangbhunaithe: *Thar barr ar fad, Os cionn na n-ionchas, Ag teacht leis na hionchais,* agus *Níor chomhlíon na hionchais go fóill*. Meastar go dtagann an obair ar fad a chuirtear isteach le ceann de na ceithre thuairisceoir sin.

Úsáideann an múinteoir na Gnéithe Cáilíochta, a leagtar amach sna treoirlínte seo, leis an leibhéal gnóthachtála a mheas i ngach Measúnú Rangbhunaithe. Is iad na Gnéithe Cáilíochta na critéir a úsáidfear lena mheas cén ceann de na tuairisceoirí seo a leanas is fearr a oireann d'obair an scoláire:

Úsáidtear **Thar barr ar fad** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear na Gnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe ar chaighdeán an-ard. Cé nach gá don obair a bheith gan locht ar fad, tá níos mó láidreachtaí ná lochtanna ag baint leis an saothar, agus níl i gceist

leis na lochtanna ach lochtanna beaga. Is éasca don scoláire moltaí le haghaidh feabhsúcháin a chur i bhfeidhm.

Úsáidtear **Os cionn na n-ionchas** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear na Gnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe go han-mhaith. Léiríonn an scoláire tuiscint shoiléir ar an gcaoi le gach réimse den tasc a chur i gcrích. D’fhéadfadh sé go dtabharfadh an múinteoir aiseolas gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar ghné áirithe den saothar nó tuilleadh snasa a chur uirthi, ach tá sé ar ardchaighdeán ar an iomlán.

Úsáidtear **Ag teacht leis na hionchais** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear formhór na nGnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe go maith. Léiríonn sé go raibh tuiscint mhaith ag an scoláire ar an tasc a bhí le déanamh agus tá sé saor ó aon locht suntasach. D’fhéadfadh sé go gcuirfeadh an t-aiseolas in iúl gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar réimsí áirithe nó gur gá iad a cheartú, ach tá an obair idir inniúil agus chruinn den chuid is mó.

Úsáidtear **Níor chomhlíon na hionchais go fóill** le cur síos a dhéanamh ar shaothar nach gcomhlíonann riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná na nGnéithe Cáilíochta a bhaineann leis. B’fhéidir go ndearna an scoláire iarracht mhaith, ach níor thuig sé a raibh i gceist leis an tasc i ndáiríre nó tá sé curtha ó mhaith ag botúin nach beag. Tarraingeoidh an t-aiseolas aird ar na heasnaimh bhunúsacha ar gá iad a chur ina gceart.

Agus na Gnéithe Cáilíochta á n-úsáid ag an múinteoir le leibhéal gnóthachtála an scoláire a mheas sa Mheasúnú Rangbhunaithe, úsáideann sé breithiúnas ‘ar an iomlán’. Ba chóir don mhúinteoir na Gnéithe Cáilíochta a léamh (*Níor chomhlíon na hionchais go fóill* ar dtús) go dtí go dtagann sé ar an tuairisceoir is fearr a dhéanann cur síos ar an saothar atá á mheas. Cé gur chóir a thabhairt faoi deara nach dtugann aon tuairisceoir gnóthachtáil gan locht le fios, ba chóir go mbeadh an fhianaise ar an obair nuair a bhronntar *Thar barr ar fad* an-ghar do na critéir uile don leibhéal sin sna Gnéithe Cáilíochta. Nuair nach bhfuil sé an-soiléir cén tuairisceoir cáilíochta ba chóir a úsáid, ní mór don mhúinteoir breithiúnas a dhéanamh de réir na fianaise ó obair an scoláire le teacht ar an tuairisceoir is fearr a oireann d’obair an scoláire ar an iomlán. Cuireann cur chuige ‘na rogha is oiriúnaí’ ar chumas an mhúinteora an tuairisceoir is fearr a dhéanann cur síos ‘ar an iomlán’ ar an saothar atá á mheas a roghnú.

Níor chóir don mhúinteoir talamh slán a dhéanamh de go mbeadh torthaí grúpa scoláirí ag teacht le haon phatrún dáileacháin ar leith, de bharr nach ndéantar an obair a mheas ach amháin trí thagairt do na Gnéithe Cáilíochta seachas don chaoi ar éirigh leis na scoláirí eile.

Tacaíonn samplaí anótáilte de shaothar scoláirí a fhoilsítear ar curaclam ar líne le breithiúnais an mhúinteora faoi chaighdeán shaothar an scoláire, agus é d'aidhm leo comhthuiscint a bhaint amach ar chaighdeáin agus ar ionchais; tacaíonn na gnéithe cáilíochta sna treoirlínte leo freisin chomh maith le comhoibriú agus plé le comhghleacaithe i rith na gcruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair.

Neamhspleáchas na scoile i leith an scoláire a ullmhú do na Measúnuithe Rangbhunaithe

Sna treoirlínte seo leagtar amach réimse de roghanna le haghaidh na Measúnuithe Rangbhunaithe ionas go mbeidh siad ag teacht le riachtanais agus le dálaí áirithe an scoláire agus na scoile. Tá dhá Mheasúnú Rangbhunaithe ann: an chéad mheasúnú, *Punann Teanga*, agus an dara ceann, *Tasc Cumarsáideach.* Bíonn rogha ag an scoláire agus ag an múinteoir maidir leis an ábhar féin agus tugtar solúbthacht freisin maidir le roghnú formáide na Measúnuithe Rangbhunaithe. Tá féidearthachtaí éagsúla ann maidir leis an gcaoi ar féidir tabhairt faoin dá Mheasúnú Rangbhunaithe agus faoin gcaoi ar féidir iad a chur i láthair. Spreagtar an scoláire le húsáid a bhaint as ábhair thacaíochta éagsúla agus a chuid oibre a chur i láthair i leaganacha amach éagsúla. Laistigh de na paraiméadair a shocraítear sna treoirlínte seo, is féidir leis an scoil, leis an múinteoir agus leis an scoláire raon na dtéamaí agus na dtopaicí do na measúnuithe a shocrú go neamhspleách.

An chaoi a dtacaíonn an scoil leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích

Tacaíonn an scoil leis na measúnuithe a chur i gcrích ach:

- a chinntiú go dtugtar Sonraíocht T1 agus Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe T1 ó CNCM don mhúinteoir
- tacú leis an múinteoir na tuairisceoirí leibhéil a bronnadh ar gach scoláire a thaifeadadh
- taifid agus saothair a choinneáil, de réir mar is cuí, chun críche an Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair
- na treoirlínte don Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a chur i bhfeidhm
- tacú leis an múinteoir agus leis an scoláire an Tasc Measúnaithe a chur i gcrích

- cloí leis na socruithe a bhaineann leis na Tascanna Measúnaithe a chuirtear i gcrích a aistriú chuig Coimisiún na Scrúduithe Stáit lena marcáil
- cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh a chur i bhfeidhm agus a chinntiú go mbeidh fáil ag gach scoláire ar an measúnú
- torthaí na Measúnuithe Rangbhunaithe a thuairisciú don scoláire agus dá thuismitheoirí/chaomhnóirí mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe leanúnacha na scoile agus trí Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

D'fhonn aiseolas a chur ar fáil don scoláire agus é i mbun an mheasúnaithe, ba chóir breathnú ar an bpróiseas leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích mar chuid den phróiseas teagaisc agus foghlama, agus ní chun críche measúnaithe amháin. Tá sé i gceist go dtabharfadh an múinteoir treoir agus tacaíocht don scoláire agus go ndéanfadh sé maoirseacht air ó thús deireadh an phróisis.

D'fhéadfadh sé go mbeadh i gceist le tacaíocht:

- riachtanais an taisc a shoiléiriú
- samplaí anótáilte d'obair scoláirí a úsáid le brí agus le léirmhíniú na nGnéithe Cáilíochta a shoiléiriú don scoláire
- treoracha a chur ar fáil go rialta agus go straitéiseach le críochnú tráthúil na measúnuithe a éascú
- tacaíocht a chur ar fáil do scoláire ar bith a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aige.

Tabhair faoi deara nach féidir glacadh ach le hobair an scoláire féin lena mheas i bPróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

Cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh

Éascaíonn an scoil cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh, mar chuid de mheasúnú leanúnach nó mar Mheasúnuithe Rangbhunaithe. Sa chás go meastar i scoil go bhfuil sainriachtanas fisiciúil nó foghlama ag scoláire, is féidir tacaíochtaí réasúnta a chur i bhfeidhm chun tionchar an mhíchumais ar fheidhmiú an scoláire sna Measúnuithe Rangbhunaithe agus sa Tasc Measúnaithe a laghdú, a oiread agus is féidir. Ba chóir go mbeadh na tacaíochtaí sin, m.sh. an

tacaíocht a thugann cúntóir riachtanas speisialta nó tacaíocht teicneolaíochtaí cúntacha, ag teacht leis na socruithe a chuir an scoil i bhfeidhm chun tacú le foghlaim an scoláire i rith na scoilbhliana.

Measúnuithe Rangbhunaithe sa Ghaeilge

Tá dhá Mheasúnú Rangbhunaithe sa Ghaeilge T1. Déantar iad a mheas ar Leibhéal Comónta. Baineann siad le torthaí foghlama sonracha agus tugann an scoláire fúthu laistigh de thréimhse shonraithe ama, le linn am teagmhála ranga de réir amchlár náisiúnta (arna chur in iúl ag CNCM) i rith an fhéilire scoile. Cuirfear an t-amchlár do na Measúnuithe Rangbhunaithe ar fáil sna hábhair uile go bliantúil ar www.curriculumonline.ie/Junior-cycle?lang=ga-ie. Tar éis an dara Measúnú Rangbhunaithe, cuirfidh an scoláire Tasc Measúnaithe i gcrích, a dhéanfaidh Coimisiún na Scrúduithe Stáit a mharcáil mar chuid den scrúdú stáit sa Ghaeilge T1. Tugtar breac-chuntas ar na Measúnuithe Rangbhunaithe agus an sceideal táscach le haghaidh Gaeilge T1 i dTábla 1 thíos.

Measúnuithe Rangbhunaithe	Leagan amach	Ullmhúchán an scoláire
PUNANN TEANGA	Roghnaíonn an scoláire trí phíosa oibre óna phunann teanga don mheasúnú	Ullmhaítear píosaí de réir a chéile le linn an dara agus tríú bliain don phunann teanga. Roghnaítear na píosaí deiridh le cur chun cinn don mheasúnú seo le tacaíocht agus treoir ón múinteoir
TASC CUMARSÁIDEACH	Tasc cumarsáideach i bhformáid/meán a roghnaíonn an scoláire	I rith trí seachtaine ar a mhéad, le tacaíocht agus treoir ón múinteoir

Tábla 1: Measúnuithe Rangbhunaithe don Ghaeilge

An Tasc Measúnaithe

Is tasc scríofa é an Tasc Measúnaithe a dhéanann an scoláire le linn am ranga. Ní mharcálann an múinteoir ranga é, ach cuirtear chuig Coimisiún na Scrúduithe Stáit é lena mharcáil mar chuid de scrúdú deimhnithe an stáit sa Ghaeilge T1. Is í CNCM a shonraíonn an Tasc Measúnaithe agus baineann sé leis an bhfoghlaim a mbeidh an dara Measúnú Rangbhunaithe bunaithe uirthi. Is é sin an Tasc Cumarsáideach i gcás na Gaeilge. Leagtar amach sonraí an Taisc Measúnaithe sna treoirlínte seo agus tugtar breac-chuntas orthu i dTábla 2 thíos.

	Leagan amach	Ullmhúchán an scoláire	Curtha i gcrích
An Tasc Measúnaithe	Cuireann an scoláire tasc scríofa sonraithe i gcrích, a chuirtear faoi bhráid Choimisiún na Scrúduithe Stáit lena mharcáil	Beidh ceangal ag an Tasc Measúnaithe leis an Tasc Cumarsáideach (Measúnú Rangbhunaithe 2)	Tar éis an dara Measúnú Rangbhunaithe: An Tasc Cumarsáideach a chur i gcrích sa tríú bliain

Tábla 2: Tasc Measúnaithe do Mheasúnú Rangbhunaithe 2, Tasc Cumarsáideach

Measúnú Rangbhunaithe 1: Punann teanga

Tugann an Measúnú Rangbhunaithe seo deis don scoláire punann teanga a chruthú de réir a chéile ina bhfuil réimse leathan samplaí de shaothair an scoláire féin. Bíonn deis ag an scoláire spriocanna pearsanta foghlama a leagan síos, a chuid oibre a thaispeáint, machnamh a dhéanamh ar an obair agus ar a dhul chun cinn ar a thuras teanga féin. Cuidíonn an próiseas seo leis an scoláire chun a scileanna teanga agus a thuiscintí cultúrtha a fhorbairt agus a úsáid i réimse de shuíomhanna agus ar mhaithe le spriocghrúpaí agus le cuspóirí éagsúla.

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú ag brath, a bheag nó a mhór, ar an topaic a roghnófar agus ar an meán ina gcuirfear an obair i láthair. Seo cúpla ceann a d’fhéadfadh a bheith an-ábhartha:

Measúnú Rangbhunaithe: Punann teanga		
Cumas cumarsáide		
1.3 seasamh agus meon cainteoirí (go díreach/go hindíreach) a aithint	**1.8** dul i ngleic go criticiúil le raon leathan téacsanna* Gaeilge ag úsáid stór focal agus teanga chuí	**1.11** rogha pearsanta de théacsanna* a aimsiú, a fhiosrú agus a roinnt ar son taighde agus taitnimh
1.15 comhrá a fhorbairt agus smaointe pearsanta a leathnú amach ar réimse leathan ábhar	**1.20** idirghníomhú go muiníneach agus go cuí i suíomhanna difriúla agus ar mhaithe le spriocanna éagsúla	**1.23** smaointe a bhaineann le heispéiris phearsanta a mhíniú le samplaí agus/nó le hargóintí cuí chun dul i bhfeidhm ar dhuine
1.26 téacsanna* pearsanta agus foirmeálta, cruthaitheacha agus ilmhódacha san áireamh, a chruthú i réimse de stíleanna, réimeanna teanga, ag úsáid teanga agus stór focal cuí agus tuiscint á léiriú ar lucht a léite	**1.27** úsáid sholúbtha, chruthaitheach, spraíúil a bhaint as an teanga	**1.28** úsáid a bhaint as scileanna eagarthóireachta mar chuid de phróiseas na scríbhneoireachta, dréachtú agus athdhréachtú san áireamh
1.32 stíl scríbhneoireachta féin a fhorbairt ag baint úsáide as teanga chruinn, shaibhir (ag úsáid a chanúna féin, mar is cuí)		
Feasacht teanga agus chultúrtha		
2.4 an réim chuí teanga a úsáid don ócáid, spriocghrúpa nó cineál cumarsáide	**2.5** earráidí pearsanta i labhairt agus i scríobh na teanga a thabhairt faoi deara agus a thuiscint agus machnamh a dhéanamh ar na cúiseanna leo	
Féinfheasacht an fhoghlaimeora		
3.4 cinntí neamhspleácha a dhéanamh mar fhoghlaimeoir	**3.8** tuiscint a léiriú ar a spreagadh pearsanta i leith úsáid na teanga sa phobal teanga	**3.9** céimeanna a ghlacadh a léiríonn spreagadh pearsanta chun cur le cruinneas agus le saibhreas na teanga

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích:

Punann teanga

Leagtar amach i bhFíor 1 thíos an próiseas a bhaineann le Measúnú Rangbhunaithe 1 a dhéanamh. Is é aidhm an phróisis seo treoir a thabhairt don mhúinteoir de réir mar a thacaíonn sé lena scoláire Measúnú Rangbhunaithe 1 a chur i gcrích.

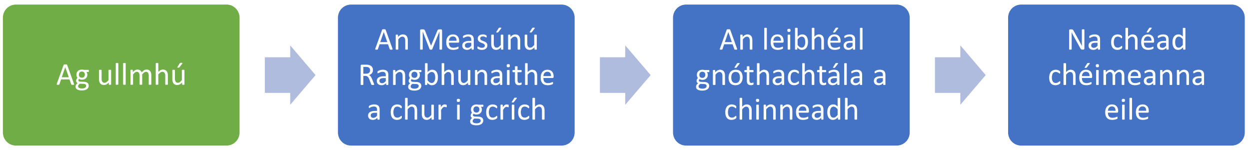

Fíor 1: Próiseas a bhaineann le cur i gcrích na Measúnuithe Rangbhunaithe

Ag ullmhú

Ullmhúchán an scoláire

Cuireann an scoláire lena phunann teanga de réir a chéile ó thús na chéad bhliana ar aghaidh le treoir agus comhairle ón múinteoir. Eascraíonn a bhformhór d'obair na punainne as an ngnáthobair ranga. Bíonn deiseanna ag an scoláire réimse leathan de théacsanna a chruthú don phunann, mar shampla tionscnaimh, logaí foghlama, píosaí cruthaitheacha ar nós dánta, amhrán, drámaí, scéalta a chum an scoláire é féin, giotaí machnamhacha, ábhair thaifeadta (closamhairc agus físe), blaganna, cuir i láthair a rinne sé agus araile.[1]

Cuirtear béim láidir ar rannpháirtíocht an scoláire nuair a bhíonn deis aige

- spreagthaí a aimsiú agus a roghnú
- formáidí éagsúla a úsáid
- spriocanna foghlama a leagan síos agus machnamh a dhéanamh ar a chuid foghlama
- comhoibriú lena chomhscoláirí.

Cé gur measúnú suimitheach é an Measúnú Rangbhunaithe, tá luach foirmitheach aige agus ba chóir é a úsáid chun aiseolas a thabhairt ar dhul chun cinn agus ar fhoghlaim an scoláire freisin. Tugann an múinteoir aiseolas don scoláire, de réir mar is cuí. Ag céim chuí d'fhoghlaim teanga an scoláire, ba chóir go mbeadh cur amach aige ar na Gnéithe Cáilíochta a úsáidtear le cáilíocht a chuid oibre sa réimse seo a mheas.

Ullmhúchán an mhúinteora

Stiúrann agus cumasaíonn an múinteoir an scoláire chun tabhairt faoin bPunann Teanga trí threoir agus trí thacaíocht a chur ar fáil dó. Cabhraíonn an múinteoir leis an scoláire chun deiseanna úsáide agus cumarsáide a thapú sa timpeallacht teanga.

Níl luaite anseo ach féidearthachtaí, ní liosta uileghabhálach é seo

Caithfidh pleanáil cláir an mhúinteora eolas, tuiscint, scileanna agus luachanna an scoláire a fhorbairt de réir a chéile thar réimse torthaí foghlama na sonraíochta sular dtugtar faoin Measúnú Rangbhunaithe agus fad is a chuirtear i gcrích é.

D'fhonn ullmhú don Mheasúnú Rangbhunaithe, ba chóir don mhúinteoir eolas a chur ar na cáipéisí seo a leanas atá ar fáil ar www.curriculumonline.ie:

- Sonraíocht Churaclaim do Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)
- Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe don Ghaeilge: scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)
- Samplaí anótáilte de shaothar scoláirí
- Measúnú agus Tuairisciú sa tsraith shóisearach https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shóisearach/measúnú-agus-tuairisciú

An Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích

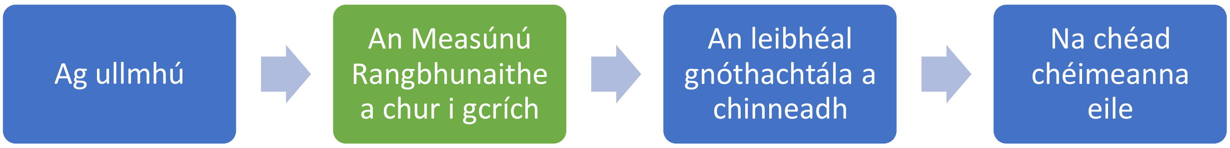

Roghnaíonn an scoláire trí phíosa oibre óna phunann teanga don Mheasúnú Rangbhunaithe seo, píosa amháin fuaime nó físe san áireamh. Tá saoirse ag an scoláire trí phíosa punainne ar bith a chruthaigh sé thar thréimhse an dara agus/nó an tríú bliain a roghnú don mheasúnú seo. Ach, is gá a chinntiú go bhfuil píosa amháin fuaime/físe san áireamh agus, go mbaintear leas as an litríocht mar spreagadh do cheann amháin de na píosaí punainne, ar a laghad. Cé go dtosaíonn an scoláire ag cruthú punainne sa chéad bhliain, is píosaí oibre ón dara agus tríú bliain amháin a úsáidtear ar mhaithe leis an Measúnú Rangbhunaithe.

Roghnóidh an scoláire trí phíosa ón bpunann le cur isteach don mheasúnú seo roimh dheireadh an chéad téarma sa tríú bliain. Caithfear nóta machnamhach a chur i gcrích agus a chur isteach le gach ceann de na trí phíosa roghnaithe. Tugann an nóta seo deis don scoláire aidhmeanna agus cuspóirí an phíosa oibre a lua, machnamh a dhéanamh ar an bhfoghlaim ón bpróiseas agus ar na bealaí ar féidir leis tógáil ar an bhfoghlaim sin agus athruithe chun feabhais a dhéanamh. Tá teimpléad do nóta machnamhach an scoláire ar fáil in Aguisín A.

Punann teanga: Comhairle don scoláire

Déanfaidh do mhúinteoir monatóireacht ar an obair don mheasúnú agus tacóidh sé leat leis an obair seo. Is fútsa atá sé trí phíosa ar bith a chruthaigh tú thar thréimhse an dara agus/nó an tríú bliain a roghnú, a fhad is go bhfuil

- píosa amháin fuaime nó físe i measc na dtrí phíosa
- leas bainte as an litríocht mar spreagadh do phíosa amháin (litríocht áitiúil nó litríocht ó liosta an dara/tríú bliain)

Tabhair faoi deara go bhféadfadh téacs nó píosa amháin na riachtanais sin uile a chomhlíonadh. Tóg an cás seo mar shampla: Thaitin an gearrscannán *Síle* go mór le beirt scoláirí agus chinn an bheirt ról-imirt d'agallamh idir stiúrthóir an scannáin agus agallóir teilifíse a scríobh agus a chur i láthair. Thaifead siad an t-agallamh sin (píosa físe) agus shábháil é ina bpunann teanga.

Agus tú ag roghnú do thrí phíosa, bíodh na ceisteanna seo a leanas ar intinn agat

- cad iad na píosaí is mó a thaitin liom?
- cad iad na píosaí a mbraithim bródúil astu?

- cad iad na píosaí is mó a léiríonn an dul chun cinn atá déanta agam ar mo thuras foghlama teanga go dtí seo?
- an bhfuil meascán de thascanna agus éagsúlacht mhaith (idir fhormáid, ábhar, sheánraí) i gceist sna píosaí a roghnaigh mé?

Is féidir leat oibriú ar an Measúnú Rangbhunaithe seo le scoláire amháin eile nó le grúpa. Ach ná dearmad gurb é an ról a bhí agat féin agus an obair a rinne tú féin a bheidh á scrúdú sa mheasúnú i gcomhair Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS).

Ní mór duit nóta machnamhach scríofa a líonadh isteach do gach píosa. Sa nóta seo beidh teideal nó topaic, nóta gairid maidir leis an gcúis ar roghnaigh tú an píosa seo agus machnamh ar ar fhoghlaim tú óna chruthú. B'fhéidir go mbeadh sé níos éasca duit machnamh a dhéanamh agus nótaí a bhreacadh ar gach téacs díreach i ndiaidh duit é a chruthú, seachas fanacht go dtí go mbeidh tú ag roghnú na dtéacsanna is fearr leat le haghaidh do Mheasúnaithe Rangbhunaithe.

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh

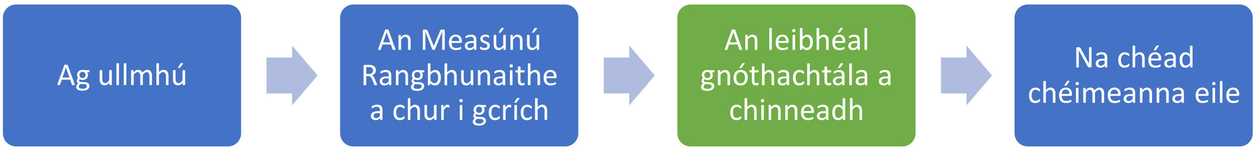

Na Gnéithe Cáilíochta: Gaeilge T1 – Measúnú Rangbhunaithe 1: Punann teanga	
Thar barr ar fad Saothar ina léirítear na Gnéithe sin ar chaighdeán an-ard. Cé nach gá don obair a bheith gan locht ar fad, tá níos mó láidreachtaí ná lochtanna ag baint leis an saothar, agus níl i gceist leis na lochtanna ach lochtanna beaga. Is éasca don scoláire moltaí le haghaidh feabhsúcháin a chur i bhfeidhm.	Úsáid sciliúil, sholúbtha teanga chun teachtaireachtaí a chur in iúl go cruthaitheach agus le húire Tá na teachtaireachtaí in oiriúint don spriocghrúpa don ócáid agus don chuspóir ó thús deireadh Léiríonn na píosaí roghnaithe go bhfuil féinfhreagracht agus féinriar forbartha ar chaighdeán an-ard chun dul i ngleic le láidriú chruinneas agus shaibhreas na teanga
Os cionn na n-ionchas Saothar ina léirítear na Gnéithe sin go han-mhaith. Léiríonn an scoláire tuiscint shoiléir ar an gcaoi le gach réimse den tasc a chur i gcrích. D'fhéadfadh sé go dtabharfaí aiseolas gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar ghné áirithe den saothar nó tuilleadh snasa a chur uirthi, ach tá sé ar ardchaighdeán ar an iomlán.	Úsáid sciliúil, sholúbtha teanga chun teachtaireachtaí a chur in iúl go cruthaitheach Tá na teachtaireachtaí in oiriúint don spriocghrúpa don ócáid agus don chuspóir …go leanúnach Léiríonn na píosaí roghnaithe go bhfuil obair mhór déanta chun cur le cruinneas agus le saibhreas na teanga, cé go bhfuil corr-earráid fós le sonrú anseo is ansiúd
Ag teacht leis na hionchais Saothar ina léirítear formhór na nGnéithe sin go maith. Léiríonn sé go raibh tuiscint mhaith ag an scoláire ar an tasc a bhí le déanamh agus tá sé saor ó aon locht suntasach. D'fhéadfadh sé go gcuirfeadh an t-aiseolas in iúl gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar réimsí áirithe nó gur gá iad a cheartú, ach tá an obair idir inniúil agus chruinn den chuid is mó.	Úsáid éifeachtach teanga chun teachtaireachtaí a chur in iúl go soiléir, sothuigthe Tá na teachtaireachtaí in oiriúint don spriocghrúpa, don ócáid agus don chuspóir den chuid is mó Léiríonn na píosaí roghnaithe go bhfuil obair déanta chun cruinneas agus saibhreas teanga a láidriú, cé go bhfuil earráidí agus botúin le sonrú go rialta
Níor chomhlíon na hionchais go fóill Saothar nach gcomhlíonann riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná na nGnéithe a bhaineann leis. B'fhéidir go ndearna an scoláire iarracht mhaith, ach níor thuig sé a raibh i gceist leis an tasc i ndáiríre nó tá sé curtha ó mhaith ag botúin nach beag. Tarraingeoidh an t-aiseolas aird ar na dearmaid bhunúsacha ar gá iad a chur ina gceart.	Úsáid theoranta teanga a bhfuil doiléireacht teachtaireachta mar thoradh uirthi Easpa tuisceana ar an spriocghrúpa, ar an ócáid agus ar an gcuspóir le sonrú ó thús deireadh i ngach tasc Teanga bhriste, theoranta le hearráidí agus botúin leanúnacha le sonrú sa chomhréir agus sa ghramadach

Cuirfear na Gnéithe Cáilíochta seo i bhfeidhm ar shamplaí barantúla d'obair scoláirí. Ag eascairt ón bpróiseas seo

- *D'fhéadfaí leasuithe a dhéanamh ar na Gnéithe Cáilíochta*
- *Foilseofar Gnéithe Cáilíochta leasaithe mar is cuí, sna treoirlínte measúnaithe*
- *Foilseofar samplaí anótáilte d'obair scoláirí ar www.curriculumonline.ie*

Measúnú Rangbhunaithe 2: Tasc Cumarsáideach

Leagann an Tasc Cumarsáideach béim ar chumas labhartha agus idirghníomhaithe an scoláire agus tugann sé deis dó a theanga labhartha a fhorbairt agus a fheabhsú mar aon le díriú ar fhorbairt príomhscileanna eile.

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú ag brath, a bheag nó a mhór, ar an topaic a roghnófar agus ar an meán ina gcuirfear an obair i láthair. Seo cúpla ceann a d'fhéadfadh a bheith an-ábhartha:

Measúnú Rangbhunaithe 2: Tasc Cumarsáideach		
Cumas cumarsáide		
1.14 téacsanna ó bhéal a chruthú agus a chur i láthair mar dhuine aonair agus/nó mar bhall de ghrúpa	**1.16** focail a fhuaimniú go nádúrtha le tuin chruinn shothuigthe agus béim chuí	**1.17** Gaeilge shaibhir chruinn a úsáid (an teanga bheo agus leaganacha canúnacha teanga san áireamh) ag úsáid a chanúna féin, mar is cuí
1.18 a stór focal pearsanta agus stór focal comhaimseartha ar ábhar ginearálta agus ábhar ar spéis leis féin a fhorbairt agus a shaibhriú	**1.19** páirt ghníomhach a ghlacadh i gcomhráite (obair ghrúpa san áireamh) ag fiosrú, ag ceistiú agus ag forbairt tuairimí pearsanta agus ag freagairt go cuí le linn an chomhrá	**1.20** idirghníomhú go muiníneach agus go cuí i suíomhanna difriúla agus ar mhaithe le spriocanna éagsúla
1.21 eolas, tuairimí agus dearcthaí a sheiceáil, a dheimhniú agus a mhalartú ag athinsint nó ag míniú mioneolais, mar is gá	**1.22** dearcthaí agus eolas ó fhoinsí éagsúla a thuairisciú agus a tharraingt le chéile	**1.23** smaointe a bhaineann le heispéiris phearsanta a mhíniú le samplaí agus/nó le hargóintí cuí chun dul i bhfeidhm ar dhuine
1.27 úsáid sholúbtha, chruthaitheach, spraíúil a bhaint as an teanga		
Feasacht teanga agus chultúrtha		
2.2 patrúin ghramadaí agus chomhréire na teanga a aithint agus a shealbhú	**2.3** difríochtaí suntasacha gramadaí agus comhréire idir an Ghaeilge, an Béarla agus teangacha eile a thabhairt faoi deara chun míchruinneas trasteanga a sheachaint	**2.4** an réim chuí teanga a úsáid don ócáid, spriocghrúpa nó cineál cumarsáide
Féinfheasacht an fhoghlaimeora		
3.3 deiseanna úsáide teanga sa phobal teanga a thapú		

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích: Tasc Cumarsáideach

Leagtar amach i bhFíor 2 thíos an próiseas a bhaineann le Measúnú Rangbhunaithe 2 a dhéanamh. Is é aidhm an phróisis seo treoir a thabhairt don mhúinteoir de réir mar a thacaíonn sé lena scoláire Measúnú Rangbhunaithe 2 a chur i gcrích.

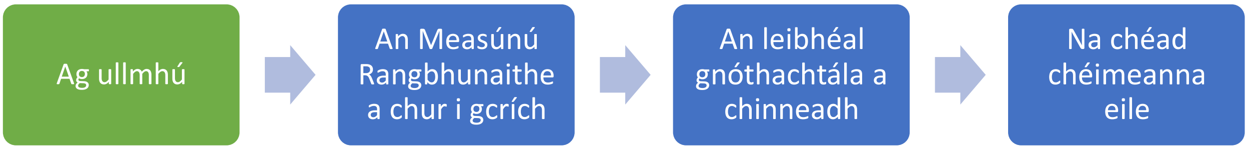

Fíor 2: Próiseas a bhaineann le cur i gcrích na Measúnuithe Rangbhunaithe

Ag ullmhú

Ullmhúchán an scoláire

Is í úsáid laethúil agus leanúnach na teanga, mar aon le rannpháirtíocht rialta i ngníomhaíochtaí/dtascanna cumarsáide laistigh agus lasmuigh den seomra ranga ón gcéad bhliain ar aghaidh, an t-ullmhúchán is éifeachtaí don Mheasúnú Rangbhunaithe seo.

De réir a chéile éiríonn an scoláire níos muiníní agus é i mbun labhartha agus ag idirghníomhú ag úsáid formáidí éagsúla .i. agallamh, rólimirt, cur i láthair agus freagairt do spreagthach (ach níl siad teoranta dóibh sin). Beidh an teanga labhartha ina cuid lárnach den fhoghlaim agus den teagasc ó lá go lá thar thrí bliana na sraithe sóisearaí. Ba chóir go spreagfaí an scoláire chun deiseanna idirghníomhaithe agus cumarsáide sa timpeallacht teanga a thapú. (.i. scoláirí sa rang agus/nó sa scoil, cainteoirí sa phobal teanga lasmuigh den scoil agus scoláirí i scoileanna eile agus araile)

Líonfaidh gach scoláire nóta machnamhach i ndiaidh an mheasúnaithe (féach ar Aguisín A). Is ionann an nóta a líonadh isteach agus dearbhú an scoláire faoin ról a bhí aige sa mheasúnú. Tugtar an nóta don mhúinteoir.

Cuirtear béim láidir ar rannpháirtíocht an scoláire nuair a bhíonn deis aige

- idirghníomhú lena chomhscoláirí, leis an múinteoir agus leis an bpobal teanga
- scileanna teanga agus saibhreas teanga a fheabhsú
- scileanna ginearálta a fhorbairt (taighde a dhéanamh, bainistiú ama, féinbhainistiú, obair le daoine eile agus araile)
- úinéireacht a ghlacadh ar an bhfoghlaim.

Ullmhúchán an mhúinteora

Stiúrann agus cumasaíonn an múinteoir an scoláire chun tabhairt faoin tasc cumarsáideach trí threoir agus trí thacaíocht a chur ar fáil dó. Cabhraíonn an múinteoir leis an scoláire chun deiseanna úsáide teanga agus cumarsáide a thapú sa timpeallacht teanga. Tá béim láidir ar chumas labhartha agus idirghníomhaithe an scoláire. Tacaíonn an múinteoir leis an scoláire chun na scileanna éagsúla sin a fhorbairt de réir a chéile thar réimse de thorthaí foghlama na sonraíochta sula dtugtar faoin Measúnú Rangbhunaithe seo agus fad is a chuirtear i gcrích é.

D'fhonn ullmhú don Mheasúnú Rangbhunaithe, ba chóir don mhúinteoir eolas a chur ar na cáipéisí seo a leanas atá ar fáil ar www.curriculumonline.ie:

- Sonraíocht Churaclaim do Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)
- Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe don Ghaeilge: scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)
- Samplaí anótáilte de shaothar scoláirí
- Measúnú agus Tuairisciú sa tsraith shóisearach https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shóisearach/measúnú-agus-tuairisciú

Cé gur measúnú suimitheach é an Measúnú Rangbhunaithe, tá luach foirmitheach aige agus ba chóir é a úsáid chun aiseolas a thabhairt ar dhul chun cinn agus ar fhoghlaim an scoláire freisin. Tugann an múinteoir aiseolas don scoláire, de réir mar is cuí. Ag céim chuí d'fhoghlaim teanga an scoláire, ba chóir go mbeadh cur amach aige ar na Gnéithe Cáilíochta a úsáidtear le cáilíocht a chuid oibre sa réimse seo a mheas.

An Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích

Cuirfear an Tasc Cumarsáideach i gcrích faoi lár an dara téarma sa tríú bliain. Déanfar an t-ullmhúchán agus cuirfear an tasc i gcrích in am ranga laistigh de thréimhse de thrí seachtaine de réir an tráthchláir náisiúnta a fhoilseofar ar líne ar shuíomh CNCM[2].

Tugann an scoláire faoi thaighde, faoi ullmhúchán agus déanann sé cur i láthair ranga gairid ag freagairt d'ionchur a chomhscoláirí agus do cheisteanna an mhúinteora d'fhonn an tasc seo a chur i gcrích. Tá an t-idirghníomhú ó bhéal agus cluas-idirghníomhú sa teanga lárnach anseo. Agus an scoláire ag ullmhú don tasc seo ba chóir go mbeadh sé ag tógáil ar a fhoghlaim teanga go dtí sin sna scileanna sin. Is í úsáid laethúil agus leanúnach na teanga mar aon le rannpháirtíocht rialta i ngníomhaíochtaí/tascanna cumarsáide laistigh agus lasmuigh den seomra ranga ón gcéad bhliain ar aghaidh an t-ullmhúchán is éifeachtaí don Mheasúnú Rangbhunaithe seo. Taispeánfar fianaise ar an ullmhúchán i rith na cumarsáide ó bhéal féin.

Is féidir leis an scoláire obair ina aonar, le scoláire eile mar obair bheirte nó i ngrúpa don tasc seo. Ach i gcás grúpa is gá a chinntiú go nglacann gach scoláire páirt/ról cinnte agus go gcuireann gach scoláire leis an tasc go fiúntach. Caithfidh gach scoláire nóta machnamhach a líonadh isteach tar éis an tasc a chur i gcrích. Tabharfaidh an scoláire cuntas ar a ról féin sa tasc sa nóta seo agus ar na hábhair nó na foinsí a d'úsáid sé agus é ag ullmhú don tasc. Is gá do gach scoláire a nóta machnamhach féin a líonadh isteach fiú má tá sé ag comhoibriú le scoláire eile nó le grúpa scoláirí ar an tasc seo.

Foilsítear an tráthchlár náisiúnta ar líne ar suíomh CNCM

Mar threoir, ba chóir go mairfeadh an Tasc Cumarsáideach idir trí agus ceithre nóiméad; san áireamh anseo, tá am do cheisteanna agus/nó rannphháirtíocht an mhúinteora/na gcomhscoláirí, agus am don scoláire sos a ghlacadh, smaoineamh faoi cheist, fuaimniú a fhéincheartú, a iarraidh go gcuirfí ceist ar bhealach eile agus araile. I gcás tasc beirte nó grúpa, ba chóir go mairfeadh an Tasc Cumarsáideach sách fada chun deis a thabhairt do gach scoláire a bheith rannpháirteach ann.

Más spéis leis an scoláire tarraingt ar fhoinsí litríochta mar spreagadh dá thopaic/shaincheist is féidir téacsanna ó liosta litríochta an dara agus an tríú bliain a úsáid agus/nó foinsí ón litríocht áitiúil/bhéil a úsáid.

Is féidir leis an scoláire aon cheann de na formáidí seo a leanas a roghnú: taispeántas, agallamh, ról-imirt, cur i láthair, drámaíocht nó comhrá mar fhreagairt ar spreagthach chun an tasc a chur i gcrích. Déantar cumas labhartha agus idirghníomhaithe a mheasúnú i ngach formáid agus is féidir tabhairt faoin tasc in aon fhormaid mar obair aonair, obair bheirte nó i ngrúpa.

<table>
<tr><td>Taispeántas</td><td>Léiríonn an scoláire píosa gairid a chum sé féin, dán, amhrán, píosa drámaíochta, scéal san áireamh.</td></tr>
<tr><td>Cur i láthair</td><td>Roghnaíonn an scoláire réimse spéise/topaic/saincheist agus déanann sé cur i láthair faoi ag úsáid a rogha meán agus frapaí</td></tr>
<tr><td>Agallamh</td><td>Freagraíonn an scoláire do cheisteanna an mhúinteora agus/nó a chomhscoláirí; glacann an scoláire ról an agallóra agus/nó ról an fhreagróra</td></tr>
<tr><td>Comhrá mar fhreagairt ar ábhar spreagthach</td><td>Roghnaíonn an scoláire ábhar spreagthach .i. íomhá, téacs scríofa, píosa físe gairid, cluastéacs, a spreagann é chun dul i mbun cainte faoi</td></tr>
<tr><td>Ról-imirt</td><td>Roghnaíonn an scoláire chun tabhairt faoi chás ról-imeartha, cás faoi leith a phlé (comhrá le cara) nó ról duine eile a ghlacadh (agallóir teilifíse, réalta spóirt agus araile)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tá béim ar an idirghníomhú cainte agus ar an labhairt i ngach formáid.

Tabharfaidh ionchur ón múinteoir deis don scoláire a chuid scileanna teanga a léiriú le linn an taisc. I gcás ceisteanna, is ceisteanna neamhullmhaithe/gan script atá i gceist atá oirúnach d'aois an scoláire agus do staid na foghlama.</td></tr>
</table>

Tábla 3: Formaidí don Tasc Cumarsáideach

Measúnú Rangbhunaithe: Comhairle don scoláire

Déanfaidh do mhúinteoir monatóireacht ar an obair don mheasúnú seo agus tacóidh sé leat leis an obair seo. Is fútsa atá sé ábhar, topaic nó saincheist ar spéis leat féin a roghnú don tasc. Tá rogha agat freisin maidir leis na formáidí cumarsáide is féidir a úsáid. Is féidir leat aon cheann de na formáidí seo a leanas a roghnú

- taispeántas
- cur i láthair
- agallamh
- comhrá mar fhreagairt ar spreagthach
- ról-imirt.

Is féidir leat an tasc seo a dhéanamh le scoláire eile (mar obair bheirte) nó a bheith ag obair mar chuid de ghrúpa air. Má tá tú ag tabhairt faoin tasc seo mar obair bheirte nó mar chuid de ghrúpa is gá duitse a chinntiú go bhfuil ról cinnte agat féin agus go gcuireann tusa leis an tasc ar bhealach fiúntach. Beidh neart deiseanna comhoibrithe ann agus tú ag ullmhú agus ag pleanáil don tasc seo agus ba chóir na deiseanna sin a thapú. Caithfidh gach scoláire nóta machnamhach a líonadh isteach tar éis an tasc a chur i gcrích. Tabharfaidh tú cuntas ar do ról féin sa nóta seo agus ar na hábhair nó na foinsí a d'úsáid tú agus tú ag ullmhú don tasc. Is gá duit do nóta machnamhach féin a líonadh isteach fiú má tá tú ag comhoibriú le scoláire eile nó le grúpa scoláirí ar an tasc seo.

Mar threoir, beidh idir trí agus ceithre nóiméad agat chun do thasc cumarsáideach a chur i láthair an ranga. Laistigh den am seo, beidh deis ag do mhúinteoir cúpla ceist a chur ort faoi agus d'fhéadfaí go mbeadh ionchur gairid ó do chomhscoláirí i gceist freisin. Is féidir leat a iarraidh orthu ceist a chur arís nó a chur ar bhealach eile mura dtuigeann tú í.

Más spéis leat foinsí litríochta a úsáid mar spreagadh don Tasc Cumarsáideach is féidir téacsanna ó liosta litríochta an dara agus an tríú bliain agus/nó foinsí ón litríocht áitiúil/bhéil a úsáid mar spreagadh freisin (.i. léiriú ar dhán, amhrán, lúibín, agallamh beirte a chum tú féin, cur i láthair faoi fhile/scríbhneoir pobail, gearrscannán a chuaigh i bhfeidhm ort go pearsanta a phlé agus araile).

Agus tú ag machnamh ar an ábhar a roghnóidh tú, smaoinigh ar na nithe seo a leanas:

- conas a éireoidh liom spéis an spriocghrúpa (mo chomhscoláirí agus mo mhúinteoir) a mhealladh agus mé i mbun cumarsáide?
- An bhfuil spéis agam san ábhar seo?
- An bhfuil mé in ann cloí leis an am atá ar fáil dom chun mo chur i láthair a dhéanamh?

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh

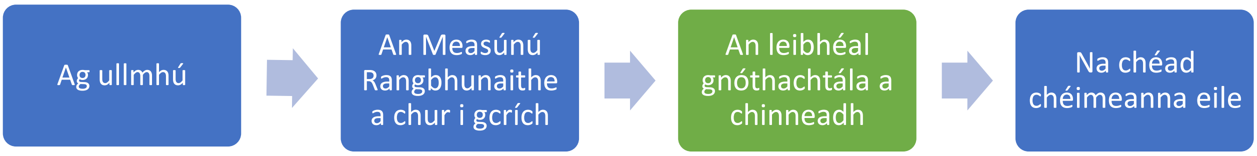

Na Gnéithe Cáilíochta: Gaeilge T1 – Measúnú Rangbhunaithe 2: Tasc Cumarsáideach	
Thar barr ar fad Saothar ina léirítear na Gnéithe sin ar chaighdeán an-ard. Cé nach gá don obair a bheith gan locht ar fad, tá níos mó láidreachtaí ná lochtanna ag baint leis an saothar, agus níl i gceist leis na lochtanna ach lochtanna beaga. Is éasca don scoláire moltaí le haghaidh feabhsúcháin a chur i bhfeidhm.	Cumarsáid nádúrtha agus spontáineach ar chaighdeán an-ard le saibhreas teanga agus le stór focal fairsing, ábhartha in úsáid a léiríonn sárthuiscint ar luas agus rithim nádúrtha na teanga Sárthuiscint léirithe ar an spriocghrúpa agus an teanga úsáidte go sciliúil ag labhairt agus ag freagairt don spriocghrúpa go cumasach, ábhartha Caighdeán an-ard maidir le feasacht agus tuiscint ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga. Tugtar faoi fhéincheartú nuair agus mar is gá
Os cionn na n-ionchas Saothar ina léirítear na Gnéithe sin go han-mhaith. Léiríonn an scoláire tuiscint shoiléir ar an gcaoi le gach réimse den tasc a chur i gcrích. D'fhéadfadh sé go dtabharfaí aiseolas gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar ghné áirithe den saothar nó tuilleadh snasa a chur uirthi, ach tá sé ar ardchaighdeán ar an iomlán.	Cumarsáid an-mhaith, le gnéithe de spontáineacht, agus de shaibhreas teanga le sonrú, mar aon le stór focal leathan in úsáid, a léiríonn tuiscint an-mhaith ar luas agus rithim nádúrtha na teanga An-tuiscint léirithe ar an spriocghrúpa agus an teanga úsáidte go cumasach ag labhairt agus ag freagairt don spriocghrúpa go cumasach Ardchaighdeán maidir le feasacht agus tuiscint ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga. Tugtar faoi fhéincheartú go rialta ach tionchar an Bhéarla le sonrú anseo is ansiúd
Ag teacht leis na hionchais Saothar ina léirítear formhór na nGnéithe sin go maith. Léiríonn sé go raibh tuiscint mhaith ag an scoláire ar an tasc a bhí le déanamh agus tá sé saor ó aon locht suntasach. D'fhéadfadh sé go gcuirfeadh an t-aiseolas in iúl gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar réimsí áirithe nó gur gá iad a cheartú, ach tá an obair idir inniúil agus chruinn den chuid is mó.	Cumarsáid mhaith ag úsáid stór focal dóthanach a léiríonn tuiscint mhaith ar dhul na teanga, cé nach bhfuil teanga shaibhir le sonrú i gcónaí. Roinnt botún le fuaimniú focal agus úsáid béime Léirítear tuiscint ar an spriocghrúpa agus tá úsáid na teanga éifeachtach den chuid is mó sa labhairt agus tugtar freagraí sothuigthe ar cheisteanna Feasacht agus tuiscint mhaith, ach teoranta in áiteanna, ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga. Tionchar an Bhéarla le sonrú ar dhul na teanga go rialta
Níor chomhlíon na hionchais go fóill Saothar nach gcomhlíonann riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná na nGnéithe a bhaineann leis. B'fhéidir go ndearna an scoláire iarracht mhaith, ach níor thuig sé a raibh i gceist leis an tasc i ndáiríre nó tá sé curtha ó mhaith ag botúin nach beag. Tarraingeoidh an t-aiseolas aird ar na dearmaid bhunúsacha ar gá iad a chur ina gceart.	Cumarsáid stadach le bearnaí móra sa stór focal agus botúin leanúnacha le tuin, béim agus fuaimniú focal Easpa tuisceana ar an spriocghrúpa agus easnaimh bhunúsacha le sonrú ar an labhairt agus ar an bhfreagairt ó thús deireadh Teanga theoranta, bhriste in úsáid le heaspa feasachta ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga a léiríonn tionchar an Bhéarla go forleathan

Cuirfear na Gnéithe Cáilíochta seo i bhfeidhm ar shamplaí barantúla d'obair scoláirí. Ag eascairt ón bpróiseas seo

- *D’fhéadfaí leasuithe a dhéanamh ar na Gnéithe Cáilíochta*
- *Foilseofar Gnéithe Cáilíochta leasaithe mar is cuí, sna treoirlínte measúnaithe*
- *Foilseofar samplaí anótáilte d’obair scoláirí ar www.curriculumonline.ie*

Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair

Gheobhaidh comhaltaí foirne comhthuiscint ar chaighdeáin na sraithe sóisearaí trí phlé gairmiúil a dhéanamh sna cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, áit a dtabharfaidh na comhaltaí foirne a samplaí féin d’obair scoláirí isteach agus a gcuirfidh siad a mbreithiúnais i gcomparáid le breithiúnais comhghleacaithe eile, agus le samplaí anótáilte d’obair scoláirí arna gcur ar fáil ag CNCM. Le himeacht ama, is mar thoradh ar an bpróiseas sin a gheofar tuiscint níos fearr ar na caighdeáin agus a chinnteofar go ndéantar feidhmíocht scoláirí a mheas ar bhonn comhsheasmhach.

Baileofar samplaí den Phunann Teanga agus den Tasc Cumarsáideach agus pléifear na samplaí sin ag na cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair. Taifeadfar na samplaí den Tasc Cumarsáideach (taifeadadh aon uair amháin atá i gceist anseo). Mar chuid den ullmhúchán don chruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, sainaithneoidh gach múinteoir sampla amháin d’obair scoláire le haghaidh gach tuairisceora, nuair is féidir, agus beidh siad sin ar fáil lena bplé ag an gcruinniú. Féadfar aon fhearas taifeadta fuaime nó closamhairc atá ar fáil sa scoil, ar nós táibléid, fón póca, ríomhaire glúine nó físcheamara, a úsáid chun na críche sin. Ba chóir aird a thabhairt ar threoirlínte cosanta leanaí fad is atá an taifeadadh ar siúl agus go mbeadh sé ag teacht le beartas úsáide inghlactha na scoile.

I gcás na nAonad Lán-Ghaeilge agus Sruthanna Lán-Ghaeilge moltar go bpléifeadh an múinteoir/na múinteoirí Gaeilge na socruithe measúnaithe leis an éascaitheoir agus bainistíocht. Tacóidh seo leis an múinteoir/na múinteoirí pleanáil don AFMÁ agus dáta a shocrú dó.

Is féidir teacht ar a thuilleadh sonraí faoin gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a bhainistiú agus faoi pháirt a ghlacadh ann san Aguisín agus ar líne ar https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shinsearach/measúnú-agus-tuairisciú/cruinnithe-afmá

Torthaí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a Thaifeadadh agus a Thuairisciú

Tar éis an Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair déanfaidh gach múinteoir athmhachnamh ar bhreithiúnas ar obair a scoláire bunaithe ar thorthaí an chruinnithe agus, nuair is gá, déanfaidh sé na hathruithe cuí chun an leibhéal gnóthachtála a bronnadh ar an saothar ar an gcéad dul síos a chur ina cheart. Úsáidtear na tuairisceoirí chun dul chun cinn agus gnóthachtáil a thuairisciú do thuismitheoirí agus don scoláire mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe leanúnacha na scoile agus trí Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

Sa chás nach gcuireann scoláire aon obair isteach dá Mheasúnú Rangbhunaithe, ní féidir tuairisceoir a bhronnadh, toisc nach féidir obair a phlé i gcomparáid leis na Gnéithe Cáilíochta. Sa chás sin, ba chóir 'Neamhthuairiscithe' a roghnú nuair atá torthaí á gcur isteach i bPróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí. Tá tuilleadh eolais faoi thuairisceoirí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a thuairisciú do Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí ar fáil ón Roinn Oideachais agus Scileanna ar: https://www.education.ie/ga/Scoileanna-Coláistí/Seirbhísí/Tuairisceáin/An-Tionscadal-Bunachar-Sonraí-ar-Líne-d'Iar-Bhunscoileanna-P-POD-/P-POD.html

Aiseolas a úsáid

Céim ríthábhachtach is ea aiseolas éifeachtach a chur ar fáil do MRB 1: Punann Teanga agus do MRB 2: Tasc Cumarsáideach chun le tacú le foghlaim an scoláire. Cuirfear an scoláire ar an eolas faoin Tuairisceoir a bronnadh air díreach tar éis torthaí an chruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a phróiseáil. Bíodh sin mar atá, bíonn níos mó i gceist leis an aiseolas ná an Tuairisceoir a bronnadh ar an scoláire a chur in iúl dó. Féadtar aiseolas ar láidreachtaí obair an scoláire, agus ar réimsí ar gá iad a fheabhsú, a úsáid le tacú leis an bhfoghlaim amach anseo. Tá tuilleadh eolais faoi aiseolas a úsáid le fáil ar https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shóisearach/measúnú-agus-tuairisciú/díriú-ar-an-bhfoghlaim

Toradh a cheistiú

Is í an scoil a phléifidh le ceisteanna i ndáil leis na Tuairisceoirí a bhronntar ar Mheasúnuithe Rangbhunaithe, nuair a thagann a leithéid chun cinn.

An Tasc Measúnaithe

Tugann an scoláire faoi Thasc Measúnaithe scríofa atá le cur faoi bhráid Choimisiún na Scrúduithe Stáit lena mharcáil mar chuid den scrúdú stáit sa Ghaeilge. Is fiú 10% an Tasc Measúnaithe de na marcanna a úsáidfear chun an grád foriomlán a oibriú amach.

Tá baint dhíreach ag an Tasc Measúnaithe le cineál agus le fócas an dara Measúnú Rangbhunaithe, an Tasc Cumarsáideach.

Cuimseoidh an Tasc Measúnaithe **roinnt** de na nithe seo a leanas nó **gach ceann díobh**:

- Plé le spreagthach gearr i bhformáid amhairc, scríofa, fuaime nó chlosamhairc le hullmhú don tasc scríofa
- Tasc scríofa ina dtástálfar an scoláire i gceann amháin nó níos mó díobh seo a leanas:
    - a chumas plé a dhéanamh ar an taithí atá aige ar roghnú, ullmhú agus ar chur i láthair ar thopaic/cheist/ábhar spéise don Tasc Cumarsáideach
    - a thuiscint ar an taithí sin agus a mheas uirthi
    - a chumas chun machnamh a dhéanamh ar na scileanna a d’fhorbair sé.

Cuirtear an Tasc Measúnaithe ar fáil ar Leibhéal Comónta agus sna ceisteanna a bheidh mar chuid den tasc cuirfear cohórt leathan na scoláirí a bheidh ag dul faoin measúnú san áireamh. Cuirtear an Tasc Measúnaithe i gcrích i dtréimhse ranga dhúbailte nó tréimhse dhá rang aonair (.i. 80 nóiméad ar a laghad). Ba chóir an chéad tréimhse ranga a chaitheamh ar an bplé leis an ábhar spreagthach a chuireann CNCM ar fáil, agus ar mhachnamh an scoláire ar an Tasc Cumarsáideach mar ullmhúchán chun an leabhrán freagraí a chomhlánú. Comhlánófar an leabhrán freagraí sa dara tréimhse. Scríobhtar freagairt an scoláire i leabhrán pro-forma agus cuireann an scoil na leabhráin chomhlánaithe le haghaidh an Taisc Measúnaithe, chomh maith le scripteanna an scrúdaithe deiridh, ar aghaidh de réir na socruithe a leagann Coimisiún na Scrúduithe Stáit síos.

Tabharfar faoin Tasc Measúnaithe don Ghaeilge T1 i ndiaidh an dara Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích. Beidh roinnt solúbthachta ag scoileanna chun an dá thréimhse a roghnú chun é a chur i gcrích. Ach leagfar síos tréimhse seachtaine ina gcaithfidh an scoláire tabhairt faoin Tasc Measúnaithe sa tráthchlár náisiúnta.

Sa chás go bhfuil scoláire as láthair don Tasc Measúnaithe nó do chuid de, ba chóir don scoil socrú áitiúil a dhéanamh sa scoil le cur ar chumas an scoláire sin an tasc a chur i gcrích chomh gar agus is féidir don tréimhse sceidealaithe.

Cuirfidh Coimisiún na Scrúduithe Stáit an marc a bronnadh as an Tasc Measúnaithe le chéile leis an marc a bronnadh as an scrúdú le teacht ar an ngrád foriomlán don scrúdú stáit deiridh sa Ghaeilge.

Beidh samplaí de Thascanna Measúnaithe, ábhair spreagthacha agus treoirlínte maidir leis an gcaoi leis an Tasc Measúnaithe a reáchtáil agus a bhainistiú i rith dhá thréimhse ranga ar fáil ag www.curriculumonline.ie.

An sceideal a leanann an scoil chun an Tasc Cumarsáideach agus an Tasc Measúnaithe a chur i gcrích

Ní mór an Tasc Cumarsáideach a chur i gcrích roimh lár an Dara Téarma sa Tríú Bliain. A luaithe a dhéanfaidh an scoil cinneadh faoin dáta deiridh lena chur i gcrích, beidh an múinteoir agus an scoláire in ann an tréimhse a mbeifear ag obair ar an Tasc Cumarsáideach agus a gcuirfear i gcrích é a shocrú. B'fhéidir nach mbeidh an próiseas ar siúl ag an am céanna i ngach scoil, ach tarlóidh sé laistigh den sceideal náisiúnta[3].

Achomharc a dhéanamh in aghaidh toraidh nó toradh a cheistiú

Déanfar achomhairc scoláire in aghaidh an ghráid a bronnadh as scrúdú stáit, an Tasc Measúnaithe san áireamh, a phróiseáil de réir na socruithe achomhairc reatha. Is í an scoil a phléifidh le ceisteanna faoi gach gné eile de Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí, nuair a thagann a leithéid chun cinn.

Cuirfear tráthchlár náisiúnta maidir leis na Measúnuithe Rangbhunaithe ar fad le haghaidh gach ábhair ar fáil go bliantúil

Aguisín A: Punann Teanga: Teimpléad do Nóta Machnamhach an scoláire

<table>
<tr><td colspan="3">SCOIL:</td><td colspan="2">SCOLÁIRE:</td></tr>
<tr><td colspan="5">ROGHNAIGH MÉ AN PÍOSA SEO MAR …</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td colspan="5">MACHNAMH AR MO CHUID OIBRE</td></tr>
<tr><td colspan="3">RUDAÍ A D’FHOGHLAIM MÉ FAOIN TEANGA AGUS MÉ AG TABHAIRT FAOIN TASC[4]</td><td colspan="2">GNÉ AMHÁIN A THUIGIM GO gCAITHFIDH MÉ DÍRIÚ ISTEACH UIRTHI ANOIS:</td></tr>
<tr><td>SCOLÁIRE:</td><td colspan="3">MÚINTEOIR:</td><td>DÁTA:</td></tr>
</table>

Ag díriú anseo ar an bhfeasacht teanga agus ar an bhféinfheasacht mar fhoghlaimeoir teanga

Aguisín B: Tasc Cumarsáideach: Teimpléad do nóta machnamhach an scoláire

<table>
<tr><td colspan="2">SCOIL:</td><td colspan="2">SCOLÁIRE:</td></tr>
<tr><td colspan="4">ÁBHAR/TOPAIC:</td></tr>
<tr><td colspan="4">CÉARD A CHUIDIGH LIOM AGUS MÉ AG ULLMHÚ DON TASC SEO:</td></tr>
<tr><td colspan="4">MACHNAMH PEARSANTA AR AN TASC CUMARSÁIDEACH</td></tr>
<tr><td colspan="2">RUDAÍ A D’FHOGHLAIM MÉ FAOIN TEANGA AGUS MÉ AG TABHAIRT FAOIN TASC[5]</td><td colspan="2">GNÉ AMHÁIN A THUIGIM GO gCAITHFIDH MÉ DÍRIÚ ISTEACH UIRTHI ANOIS:</td></tr>
<tr><td>SCOLÁIRE:</td><td colspan="2">MÚINTEOIR:</td><td>DÁTA:</td></tr>
</table>

Ag díriú anseo ar an bhfeasacht teanga agus ar an bhféinfheasacht mar fhoghlaimeoir teanga

Aguisín C: Tacaíocht do bhreithiúnas an mhúinteora: Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair

Cuireann cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair ar chumas múinteoirí comhsheasmhacht a bhaint amach i gcomhar lena chéile ina mbreithiúnas ar obair scoláirí bunaithe ar Ghnéithe Cáilíochta comónta a leagtar amach go seachtrach. Forbrófar tuiscint níos mó ar chaighdeáin agus ar ionchais de réir a chéile de réir mar a thiocfaidh múinteoirí le chéile i bplé gairmiúil chun machnamh a dhéanamh ar cháilíocht obair a gcuid scoláirí féin, agus treoir acu ó shonraíocht ábhair, treoirlínte measúnaithe agus ábhar tacaíochta eile lena n-áirítear samplaí anótáilte d'obair scoláirí arna soláthar ag CNCM.

Forléargas

Tá an próiseas athbhreithnithe dírithe ar mhúinteoirí ag plé obair na scoláirí ag cruinnithe struchtúrtha. Beidh ról tábhachtach aige ag cuidiú le múinteoirí tuiscint a fhorbairt ar chaighdeáin agus ar ionchais trí chur ar a gcumas machnamh a dhéanamh ar an bhfianaise d'obair na scoláirí agus chun na straitéisí foghlama agus teagaisc a thacaíonn leis an obair sin a chomhroinnt.

Is iad cuspóirí an phróisis athbhreithnithe an méid seo a leanas a bhaint amach:

- comhsheasmhacht níos fearr i mbreithiúnas múinteoirí
- aiseolas níos fearr do scoláirí
- ailíniú níos fearr idir breithiúnais agus caighdeáin a bhfuiltear ag súil leo, agus
- a dheimhniú do thuismitheoirí agus do dhaoine eile go bhfuil na scoláirí ag fáil aitheantas iomchuí dá gcuid éachtaí ar aon dul le caighdeáin agus le hionchais.

Beidh soláthar i bhféilire na scoile don tréimhse a thógfaidh cruinnithe athbhreithnithe ón 22 uair an chloig de thréimhse ghairmiúil a leithroinnfear ar gach múinteoir lánaimseartha gach bliain. Dáilfidh bainistíocht na scoile dhá uair an chloig eile ar mhúinteoir amháin i ngach ábhar chun gach cruinniú athbhreithnithe a ullmhú agus a chomhordú. Beidh gach múinteoir ábhartha i mbun an róil sin ar a sheal.

Beidh gach cruinniú:

- ag baint go sonrach le hábhar amháin

- thart ar dhá uair an chloig ar fad
- ar bun chomh gar agus is féidir do chur i gcrích an Mheasúnaithe Rangbhunaithe
- ag plé le hathbhreithniú ar obair scoláirí a bhaineann le Measúnú Rangbhunaithe sonrach.

Nuair atá múinteoir aonair ábhair i scoil, is féidir an múinteoir a éascú le páirt a ghlacadh i gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair le scoil eile. I gcás Gaelscoile, is féidir leis an múinteoir aonair ábhair páirt a ghlacadh i gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair le Gaelscoil eile.

Treoir an Éascaitheora

Tabharfaidh na múinteoirí faoi ról an éascaitheora i rith cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair ar a seal. Tabharfaidh an t-éascaitheoir eiseamláirí de cheistiú éifeachtach i rith an chuir agus cúitimh ar shamplaí d'obair scoláirí a dhíríonn ar chomh maith agus a dtagann obair na scoláirí leis na Gnéithe Cáilíochta. I rith na gcruinnithe athbhreithnithe, nuair nach bhfuil sé an-soiléir cén tuairisceoir ba chóir a chur i bhfeidhm, ba chóir don ghrúpa fianaise a lorg in obair an scoláire a thagann leis na Gnéithe Cáilíochta ar fad, nó iad ar fad beagnach, a bhaineann le tuairisceoir ar leith. Cuireann cur chuige 'na rogha is oiriúnaí' ar chumas na múinteoirí sa chruinniú athbhreithnithe an tuairisceoir is fearr a thagann 'ar an iomlán' leis an obair atá á mheas a roghnú. Cuirfidh an t-éascaitheoir tuarascáil ghairid (féach ar Aguisín D) ar an gcruinniú athbhreithnithe faoi bhráid phríomhoide na scoile.

Níor chóir don mhúinteoir talamh slán a dhéanamh de go mbeadh torthaí grúpa scoláirí ag teacht le haon phlean dáileacháin ar leith, de bharr nach ndéantar an obair a mheas ach amháin trí thagairt do na Gnéithe Cáilíochta seachas don chaoi ar éirigh leis na scoláirí eile.

Roimh an gcruinniú

Ar an gcéad dul síos, d'fhéadfadh sé cabhrú leis na múinteoirí dá n-athbhreithneoidís cuid de na samplaí anótáilte ábhartha ó CNCM sula gcinneann siad aon rud faoi obair a scoláirí féin.

A luaithe is a bhíonn a Mheasúnú Rangbhunaithe curtha i gcrích ag scoláire, déanfaidh an múinteoir réamh-mheasúnú ar obair an scoláire bunaithe ar na Gnéithe Cáilíochta. Féadfar na réamh-mheasúnuithe sin a mhodhnú i bhfianaise an phlé a tharlaíonn ag an gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair.

Breacfaidh an múinteoir nóta den tuairisceoir a bhronntar ar gach scoláire agus aon phointe eile a theastódh uaidh a úsáid mar thagairt i rith an chruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair nó ina dhiaidh. Is d'úsáid phearsanta an mhúinteora an nóta sin.

Mar chuid den ullmhúchán don chruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, sainaithneoidh gach múinteoir sampla amháin d'obair scoláire le haghaidh gach tuairisceora, nuair is féidir, agus beidh siad sin ar fáil lena bplé ag an gcruinniú.

I rith an chruinnithe

Stiúrann an t-éascaitheoir an cruinniú agus coinníonn sé taifead ar na cinntí a rinneadh i dteimpléad, a úsáidtear chun tuarascáil an chruinnithe a chur i dtoll a chéile (féach ar Aguisín D). Moltar go gcloífeadh an cruinniú leis an sceideal ginearálta seo:

- Míníonn an t-éascaitheoir gurb é cuspóir an chruinnithe tacú le comhsheasmhacht i mbreithiúnas faoi obair na scoláirí agus tuiscint choiteann a fhorbairt faoi chaighdeán foghlama na scoláirí. Ba chóir aird a tharraingt freisin ar luach an chruinnithe chun aiseolas a thabhairt do scoláire faoin gcaoi a bhféadfadh sé a chuid oibre a fheabhsú.
- Iarrann an t-éascaitheoir ar chomhalta foirne amháin sampla oibre a chur i láthair a mheasúnaigh sé mar *Níor chomhlíon na hionchais go fóill*.
- I ndiaidh réamhrá gairid an mhúinteora, stiúrann an t-éascaitheoir plé ginearálta ar a mhéad a dtagann obair an scoláire leis na Gnéithe Cáilíochta ábhartha. Má dheimhníonn an cruinniú an breithiúnas, breacann an t-éascaitheoir é sin i dtaifead an chruinnithe.
- Má tá easaontas ann, ba chóir don éascaitheoir tagairt a dhéanamh do na samplaí anótáilte ábhartha d'obair scoláirí a chuir CNCM ar fáil agus, más cuí, cúpla sampla d'obair scoláirí a mheasúnaigh múinteoirí eile sa ghrúpa agus ar bhronn siad an tuairisceoir sin air.
- Ba chóir don éascaitheoir iarracht a dhéanamh comhaontú a bhunú i rith an phlé ar shamplaí ach ba chóir díriú ar eolas agus scileanna gairmiúla na múinteoirí a fhorbairt seachas ar chomhaontú gach múinteora a fháil ar na Gnéithe Cáilíochta ar fad i ngach sampla.
- Ba chóir díriú i gcónaí i rith na gcruinnithe athbhreithnithe nuair atá breithiúnais á ndearbhú ar chur chuige 'na rogha is oiriúnaí' a chuireann ar chumas na múinteoirí an tuairisceoir is fearr a oireann 'ar an iomlán' don obair atá á meas a roghnú.

- Cé gur chóir am réasúnta a chur ar fáil don chur agus cúiteamh, ba chóir don éascaitheoir a bhreithiúnas gairmiúil a úsáid chun a chinneadh cén uair is cuí dul ar aghaidh go dtí an chéad sampla eile.
- Más féidir, ba chóir dhá shampla ar a laghad a phlé le haghaidh gach tuairisceora agus ba chóir don éascaitheoir a chinntiú go bpléitear sampla amháin ar a laghad ó gach múinteoir i rith an chruinnithe.
- Tugtar faoin bpróiseas céanna arís chun samplaí a measúnaíodh mar *Ag teacht leis na hionchais*, *Os cionn na n-ionchas* agus *Thar barr ar fad* a phlé agus a roinnt sa ghrúpa. Ag deireadh an chruinnithe, tugann an t-éascaitheoir achoimre ghairid ar phríomhphointí an chuir agus cúitimh.
- Tá sé tábhachtach go dtugann gach múinteoir aird ar impleachtaí na gcinntí a dhéantar sa chruinniú don chuid eile d’obair na scoláirí a mheasúnaigh siad cheana féin, go háirithe i gcás tuairisceoirí nár tháinig a mbreithiúnas le tuairimí thromlach na múinteoirí sa chruinniú.

I ndiaidh an chruinnithe

I ndiaidh an chruinnithe, déanfaidh gach múinteoir machnamh ar an measúnú ar obair a scoláirí bunaithe ar thorthaí an chruinnithe agus, nuair is gá, déanfaidh sé na hathruithe cuí ar na measúnuithe sealadacha. I ndiaidh an chruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, cuireann an t-éascaitheoir a thuarascáil ón gcruinniú faoi bhráid phríomhoide na scoile. Dírítear sa tuarascáil ar thorthaí an chuir agus cúitimh ar obair na scoláirí sa chruinniú.

Féadfaidh an t-éascaitheoir a iarraidh ar na múinteoir, más maith leis, roinnt d’obair a scoláirí a chur leis an taisce samplaí:

- chun tacú le hionduchtúcháin múinteoirí nua
- chun tacú le cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair amach anseo
- chun úsáid le scoláirí agus tuismitheoirí chun an caighdeán oibre a baineadh amach a léiriú.

Aguisín D: Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú

Ábhair: Tuarascáil an Éascaitheora

Ábhar:		**Dáta/am:**
Daoine i láthair		
Na príomhchinntí a rinneadh		
Pointí le tabhairt faoi deara i gcruinnithe athbhreithnithe amach anseo		
Aon cheo eile?		
Éascaitheoir Dáta		